

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 2664-04-17

ניתן ביום 22 אוגוסט 2018

המערערת

מדינת ישראל - משרד החינוך
הממונה על הגמלאות במשרד האוצר

-

המשיבה

נחמה יוחאי

לפני: הנשיאה השופטת ורדה וירט-ליבנה, השופט רועי פוליאק, השופט אילן סופר
נציגת ציבור (עובדים) גברת שרה זילברשטיין היפש, נציג ציבור (מעסיקים)

ב"כ המערערים עו"ד ליטל סדובסקי, עו"ד ציפי חיים
ב"כ המשיבה עו"ד ענת לזר

פסק דין

השופט אילן סופר

1. לפנינו ערעור על פסק דינו של בית הדין האזורי בתל אביב יפו (סגנית הנשיאה, השופטת הדס יהלום ונציגי הציבור מר יגאל כוחלאני ומר יעקב ענב; ק"ג 3905-08-13) אשר ברוב דעות קיבל את תביעת המשיבה וקבע כי החלטת הוועדה לעניין אי כשירות עבודת הדוקטורט שהגישה, בטלה.

רקע כללי

2. בהסכמי העבודה בשירות המדינה ובשירות הציבורי קיימות הוראות שונות, לעניין הטבות לאקדמאים ובכלל זה גם למי שלמד במוסדות זרים בחו"ל. לצורך כך הוסמך הגוף להערכת תארים במשרד החינוך (להלן – הגוף) לקבוע את שקילותו של תואר אקדמי בחו"ל, לתואר ממוסד ישראלי מוכר לצורכי דירוג ושכר בשירות המדינה (הוראה זו נכללה בהסכם הקיבוצי שנחתם ביום 10.6.77, והיא מופיעה כיום, בשינוי נוסח, בפסקאות 24.212 סיפא, 24.263 סיפא ו- 24.264 סיפא לתקשי"ר: "... במקרה של ספק אם תוארו האקדמי של עובד הוא שווה ערך, יוכרע הדבר על ידי הוועדה להערכת תארים ודיפלומות אקדמיים שמחוץ לארץ שליד משרד החינוך (למעט לימודי תעודה)").

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 17-04-2664

3. מכאן שפעילות הגף בהערכת תארים זרים מכסה את עובדי הסקטור הציבורי כולו, לרבות שוטרים, אנשי צבא הקבע ועוד, וכן לעובדי תאגידים שונים בסקטור הפרטי (כגון עובדי הבנקים הגדולים ועוד). על מעמדה זה של הועדה להערכת תארים עמד השופט אנגלרד בקובעו שהוועדה **"אינה רשות סטטוטורית, אך מפעילה סמכות מנהלית כ"גוף לווייני...".** (בג"צ 6977/98 השכלה ותואר בע"מ ואח' נ' שר החינוך, פ"ד נה(1) 316 (1999) (להלן – בג"ץ השכלה ותואר)).

סמכות הגף מוגבלת להכרה בתארים רק לצרכי דירוג שכר בלבד. אין להחלטות הגף משמעות בתחום האקדמי ואין בהחלטת הגף להערכת תארים, שלא להעניק אישור שקילות, כדי לפגוע בתקפותו של התואר האקדמי של הבוגרים השונים מגישי הבקשות לגף כלפי כולי עלמא, לרבות המוסדות האקדמיים השונים. **להחלטת הגף יש השלכות במישור יחסי העבודה בלבד.**

4. ביום 12.11.1997 פורסמו כללים להערכת תואר (להלן – **"כללי 97"**) אשר עיגנו את המדיניות והפרקטיקה לפיהן פעל הגף להערכת תארים בבואו להעריך תארים וליתן אישור שקילות למבקש, עוד טרם פורסמו הכללים. משהלכה והתרחבה התופעה של הקמת שלוחות של מוסדות אקדמיים זרים בישראל, הוקמה ועדה בראשותו של הממונה על השכר והסכמי עבודה במשרד האוצר דאז, מר יובל רכלבסקי, על מנת לקבוע כללים להכרה בתארים זרים לצורכי שכר. הכללים (להלן: **"כללי רכלבסקי"**) מתייחסים לתואר ראשון ושני מחו"ל שהוענקו במוסדות להשכלה גבוהה מחו"ל והן לתואר ראשון ושני שנרכשו בשלוחות ישראליות של מוסדות זרים: בשנת 2000 פורסמו הכללים בהודעת הממונה על השכר מספר הע124/2000(55).

5. ביום 18.6.2000 הוקמה ועדה בין משרדית שתפקידה היה לגבש המלצות באשר להערכת תארים אקדמיים משני סוגים: תואר שלישי (דוקטורט) מחו"ל וכן תארים ראשון ושני שנרכשו בשיטת ה"למידה מרחוק". בראש הוועדה עמד פרופ' עוזר שילד. בשל מחלוקות פנימיות שנתגלעו בוועדה, סיימה זו את עבודתה מבלי שהגישה את המלצותיה לגורמים המוסמכים.

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 17-04-2664

6. נוכח הקשיים שהתעוררו סביב היכולת לבחון את טיבם וטבעם של התארים השלישיים השונים, וכיוון ש"כללי רכלבסקי" לא חלו על תארים אלה כלל, הוחלט, כאמור, להקפיא את הליכי הערכתם של תארים אלה ולהקים ועדה לבחינת העניין.

ביום 24.9.2003 הוקמה על ידי נציבות שירות המדינה ועדה נוספת, אשר תפקידה היה לסיים את שהחלה ועדת שילד ולקבוע כללים לשקילת תארים ראשון ושני שנרכשו בשיטת ה"למידה מרחוק" ותארים שלישיים. הוועדה מונתה לתפקידה על ידי מנכ"לית משרד החינוך, נציב שירות המדינה והממונה על השכר והסכמי עבודה במשרד האוצר. בראש הוועדה עמד פרופ' כץ, אשר שימש אז כיו"ר המזכירות הפדגוגית במשרד החינוך.

7. ביום 16.3.2005 אישרו הגורמים המוסכמים את המלצותיה של ועדת כץ, **וביום 10.5.2005** פורסמו על ידי נציבות שירות המדינה כללים להערכת תארים אקדמיים (ראשון או שני) שהוענקו על ידי מוסדות להשכלה גבוהה בחו"ל ושנלמדו בשיטת ה"למידה מרחוק" וכן כללים להערכת תארים שלישיים זרים לצורכי דירוג ושכר.

על פי כללי ועדת כץ, תיבדק הבקשה לאישור שקילות תואר שלישי, בשני שלבים עיקריים:

בשלב הראשון – יבדוק הגף להערכת תארים כי הבקשה עומדת בכללי הערכה טכניים שונים. ובכלל זה הוראות בעניין תקופת הלימודים שנדרשה, הצורך בהגשת עבודה, זהות מנחי ובודקי העבודה, שפת הלימודים, שפת העבודה ועוד.

בשלב השני – תיבחן עבודת הדוקטורט על ידי ועדת מומחים מהתחום בו נכתבה העבודה, או תחום קרוב, ואף תזמן את המבקש לראיון אישי (להלן: "ועדת המומחים"). ועדת המומחים, תבדוק בין היתר כי העבודה אכן נכתבה על ידי מגיש הבקשה בעצמו וכי היא עומדת בסטנדרטים הנדרשים מעבודת דוקטורט בתחום הרלוונטי במוסדות ישראליים. במסגרת זאת, מוסמכת ועדת המומחים להתייחס בין היתר להיקף העבודה, למתודולוגיות המחקר, לחדשנות העבודה, לרמת הכתיבה ולהיקף הביבליוגרפיה. יובהר כי ועדת המומחים לא נועדה לצורך "הגנה" מחודשת על עבודת הדוקטורט. כל מטרתה היא לעמוד על האותנטיות של עבודת הדוקטורט ולוודא כי היא עומדת

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 17-04-2664

בסטנדרטים אקדמיים מינימאליים של תואר שלישי הנהוגים במוסדות אקדמיים בישראל.

כללי ועדת כץ כללו גם הוראות מעבר, אשר הוחלו על מי שהחל את לימודיו **קודם** ליום פרסומם של הכללים ביום 10.5.2005 הוראות המעבר פוטרות את המבקשים מחלק מן הדרישות ה"טכניות" של שלב הבדיקה הראשון אך אינן פוטרות את המבקשים מהתייצבות בפני ועדת מומחים.

8. עם פרסומם של כללי ועדת כץ, חידש הגף להערכת תארים את הדיון בבקשות שהוקפאו והזמין את בעלי התואר השלישי שהגישו בקשה להערכת תוארם, למסור פרטים על התואר על מנת לוודא כי התואר עומד בכללים האמורים. כל בוגר נתבקש לגבות את הפרטים שהוא מוסר בתצהיר ובמסמכים מתאימים. כן נתבקשו הבוגרים להמציא עותק של עבודת הדוקטורט שהגישו. לשם העברתו לוועדת המומחים.

9. הוראות המעבר של ועדת כץ עמדו לבחינת בית המשפט העליון שם, נידונה עתירתם של מספר בוגרי תואר שלישי נוספים מאוניברסיטאות בחו"ל, אשר סיימו את לימודיהם והגישו בקשות לאישור שקילות לפני פרסום כללי כץ (למעט העותרת 7, אשר הגישה את בקשתה לאחר המועד הקובע), ועתרו כנגד ההחלטה שלא להכיר בתואריהם כשקולים לתואר ישראלי מקביל, בטענה של איסור תחולת הכללים למפרע, הסתמכות והפליה (בג"ץ 1398/07 **לביא נ' משרד החינוך** (10.5.2010) (להלן: "**בג"ץ לביא**")).

ביום 10.5.2010 ניתן פסק הדין במסגרתו נקבע כי אין מקום להתערבות בעצם ההחלטה בדבר אימוץ כללי ועדת כץ-וכי מדובר בהחלטה אשר נעשה לצורך תכלית ראויה: שמירה על רמת השירות הציבורי והשוויון בין בוגרי מוסדות ישראליים לבין אלו שלמדו בחו"ל. יחד עם זאת, קיבל בג"ץ את עמדת העותרים באשר לטענת התחולה למפרע, וקבע כי הדרישה לעבור ראיון בפני ועדת מומחים בגדרו נבחנת העבודה מבחינה מהותית, מהווה דרישה חדשה העולה כדי שינוי מדיניות ושהחלטה על העותרים הינה בגדר תחולה למפרע.

על כן, בקשתו של מי שסיים את לימודיו במוסד הזר, קיבל את הדוקטורט שלו והגיש את בקשתו לאישור שקילות לפני תאריך 10.5.2005 (יום פרסום כללי

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 2664-04-17

ועדת כץ), תיבחן על ידי הגף לצורך אישור שקילות בכפוף לשלושת התנאים הבאים:

- א. עבודת הדוקטורט שבבסיס התואר היא אותנטית והוכנה על ידי המבקש (מכאן שעניינו של העותר 3 והטענות כנגדו ראויים לבחינה פרטנית נפרדת).
- ב. המוסד שהעניק את התואר השלישי – מוכר על ידי הרשויות המוסמכות במדינה בה הוא פועל כמוסד המוסמך להעניק תארים אקדמיים שלישיים.
- ג. המבקש הציג בפני המשיבים את התעודות והמסמכים שנדרשו הימנו על כך שעמד בדרישות אותו מוסד (מכאן שענינם של העותרים 4 ו-5 ראוי לבחינה פרטנית נפרדת).

10. התנאים שנקבעו בבג"ץ לביא, רוככו כאשר בפועל רק מי שהחל ללמוד לאחר פרסום כללי כץ, דהיינו לאחר מאי 2005, יוחלו עליו כללי כץ (וזאת ללא קשר לשאלת מועד הגשת הבקשה, אשר ממילא מאוחרת למאי 2005). מכאן עולה כי מעגל קבוצת המבקשים שקיבלו אישורי שקילות הורחב אף מעבר לנקבע בבג"ץ לביא.

רקע עובדתי

11. המשיבה, ד"ר נחמה יוחאי, עבדה כמורה וכמחנכת ושמשה בתפקידים נוספים בתחום החינוך ובכלל זה שמשה מעל לעשרים שנה כמנהלת חטיבת ביניים בראשון לציון. בסוף שנת הלימודים תשע"ב פרשה המשיבה לגמלאות. המשיבה הינה בעלת תעודת הוראה, תואר ראשון ממכללת בית ברל ותואר שני במדעי החינוך מאוניברסיטת תל אביב. בשנת 2001 החלה המשיבה לימודים לתואר שלישי באוניברסיטת "אטווש לורנד" שבהונגריה, וסיימה לימודים אלה בשנת 2004.

12. ביום 19.7.2005, הגישה המשיבה לגף להערכת תארים בקשה להערכת התואר השלישי. ביום 22.11.2005 נענתה המשיבה על ידי הגף להערכת תארים, כי בהמשך לבקשתה, לאחר גיבוש ופרסום הכללים להערכת תארים אקדמיים שלישיים מחו"ל, החל תהליך יישומם ולפיכך, היא תוזמן לראיון אישי בפני ועדת מומחים ומועד לראיון יתואם בהמשך.

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 17-04-2664

13. ביום 1.1.2009 הופיעה המשיבה לראיון בפני ועדת המומחים אשר חבריה – פרופ' בנימין בית הלחמי ופרופ' יעקב כץ. במהלך הראיון בפני וועדת המומחים, עלה, כי במסגרת עבודת הדוקטורט העתיקה המשיבה שישה קטעים ממאמר אשר נכתב על ידי אחר, ללא אזכור כי המדובר בציטוט הלקוח מתוך המאמר שפורסם.

14. ביום 15.1.2009 לאחר בחינת מכלול החומר שהגישה המשיבה לגף להערכת תארים, לרבות עבודת הדוקטורט שהוגשה והראיון האישי אשר נערך עמה בפני ועדת המומחים, הודיע הגף להערכת תארים למשיבה כי הגיע לכלל מסקנה כי אין להיעתר לבקשתה לאישור שקילות התואר השלישי וזאת מן הנימוקים הבאים:

א. בבדיקת העבודה התגלה מקרה של גניבה ספרותית, PLAGIARISM, ולכן לא ראוי לקבוע שקילות לעבודה.

ב. הסקירה המחקרית, ניתוח החומר ומתודולוגיית המחקר נעשו בצורה לא מאורגנת. לפיכך, צוין בהחלטה, כי התואר האקדמי השלישי שבידי המשיבה אינו שקול לצרכי דירוג ושכר לתואר אקדמי מקביל ממוסד ישראלי. הובהר עוד כי החלטה זו יפה לענייני דירוג ושכר בלבד ואין בה כדי לפגום במעמדו של התואר כלפי כולי עלמה.

15. עניינה של המשיבה נבחן ונשקל מחדש על ידי הגף להערכת תארים וזאת לאחר המדינה הרחיבה את מעגל הנהנים מבג"ץ לביא למרות שעל פניו פסק הדין לא **חל על המשיבה**, שכן היא הגישה את בקשתה לאישור שקילות ביום 19.7.2005 ולאחר המועד הקובע (דהיינו, לאחר יום 10.5.2005) ולפיכך, היה צריך להחיל עליה את כללי ועדת כץ. בבדיקה עלה, כי הגניבה הספרותית שבוצעה בעבודת הדוקטורט, מהווה פגם מהותי באותנטיות עבודת הדוקטורט, היורד לשורשה של עבודה. לפיכך, בהחלטת הגף מיום 24.8.2010 צוין כי לא ראוי לקבוע שקילות.

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 2664-04-17

16. ביום 16.7.2012, פנתה המשיבה באמצעות בא כוחה אל הגף להערכת תארים, בטענה כי היא זכאית "לקבל אישור השקילות ולכל העניינים הנלווים לו ללא דיחוי..." מאחר שהיא עומדת בכל הקריטריונים אשר נקבעו בבג"ץ לביא. ביום 16.7.2012 ניתנה תשובת הגף להערכת תארים לפיה משנתגלה מקרה של גניבה ספרותית לא ראוי לקבוע שקילות לתואר.

17. המשיבה הגישה תביעה לבית הדין האזורי ובה עתרה למתן סעד הצהרתי לפיו על המערערת להכיר בדוקטורט מאת אוניברסיטת אטווש לורנד בהונגריה לצורך שכר ופנסיה ממועד סיום לימודיה לתואר שלישי ביום 14.10.2004.

פסק דינו של בית הדין האזורי

18. בית הדין האזורי מצא כי החלטת המערערת שלא לתת אישור כשירות למשיבה, לוקה בחוסר סבירות קיצוני. עבודת הדוקטורט כוללת 107 עמודים, צורפו לה 18 עמודי ביבליוגרפיה ו-30 עמודי סיכומים. הטענה לגבי גניבה ספרותית נוגעת לשישה קטעים מתוך הפרק הראשון המונה חמישים ושלושה עמודים המהווה רקע תאורטי לעבודה. לגבי יתר חלקי העבודה לא התגלו טענות. המשיבה לקחה אחריות על מעשיה, הראתה שהתקיים הליך לימודים אותנטי באוניברסיטה ידועה והיא ביצעה עבודת חקר מעמיקה. לאור טענת המדינה שלפיה ניתן אישור שקילות לעובדים אחרים חרף אי עמידה בסטנדרטים מינימליים, הרי שבמקרה בו כל שנטען הוא "העתקת מספר קטעים ללא הפניה" לא הייתה הצדקה לשלול את ההכרה.

19. דעת המיעוט של מר יעקב ענב גרסה כי אין בהחלטת הוועדה אי סבירות קיצונית היורדת לשורשו של עניין. החלטת הוועדה היא נכונה בנסיבות בהן נמצאה העתקה בלתי מותרת שעה, שבכל מוסד אקדמי עבודה כזו הייתה נפסלת או שתלמיד היה מורחק מלימודים. היקף העבודה, העובדה שהמשיבה קיבלה את הביקורת והודתה בחומרת מעשיה, אינה יכולה לעמוד לזכותה, לאחר שבתחילה היתממה ורק לאחר מכן חזרה בה. גם אם ניתנו לעובדים אחרים אישורי

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 17-04-2664

שקילות חרף אי עמידתם בסטנדרטים מינימליים, אין מקום למחול למשיבה שנחשפה בקלקלתה.

טענות הצדדים

20. המערערת טוענת כי בית הדין האזורי המיר את שיקול דעת הגף בשיקול דעתו שעה, שבהתאם להלכה הפסוקה חופש הבחירה המנהלי פועל במתחם הסבירות, בו לא יתערב בית הדין. גם אם נפל פגם בהחלטת הגף בעניין המשיבה, הרי שעל בית הדין היה להשיב את הדיון לבחינה מחודשת בגף.

הגניבה הספרותית שבוצעה בעבודת הדוקטורט של המשיבה מהווה פגם המאיין את האותנטיות של העבודה. המוסדות האקדמיים בארץ מקפידים על טוהר המידות ובכלל זה העתקה ממקור ללא ציון שמו, מהווה עבירה שעונשה הוא הרחקה מהמוסד. תפקידי הגף הוא להעריך תאריך זרים בהשוואה לתארים ישראלים. על כן מחובתו של הגף הייתה שלא לקבוע שקילות. תוצאה זו גם פוגעת בעיקרון השוויון שכן לו הייתה מוגשת העבודה במוסד אקדמי בארץ, המשיבה לא הייתה זכאית לתואר דוקטור.

היקף הגניבה הספרותית אינו יכול לשמש נימוק מקל, שכן מדובר בפגם חמור ויסודי. הבעת החרטה אינה יכולה לרפא גניבה ספרותית. מעבר לכך, קביעות בית הדין כי המשיבה הוכיחה הליך לימודים אותנטי באוניברסיטה ידועה מהווה קביעה שתפקיד הגף לבחון.

21. המשיבה טוענת כי הוועדה בחנה את עבודתה לפי סטנדרטיים אקדמיים, שעה שהיה עליה לעשות כן רק אם העבודה אותנטית והוכנה על ידה.

יובהר כי כך טענה המערערת לאורך כל הדרך, ורק כשתיקנה את כתב ההגנה טענה לראשונה כי מדובר בפגם באותנטיות. מסקנת בית הדין הינה קביעה עובדתית שאין מקום להתערב בה. המשיבה טוענת עוד כי אין גם להחזיר את הדיון לוועדה, שעה שזו שקלה כבר בשנית את עמדתה ודחתה את בקשתה. המבקשת טוענת כי דווקא אי קבלת התביעה מהווה פגיעה בשוויון, שכן לאחר שעניינה נדון, ניתנו אישורי שקילות לבעלי תואר שלישי שסירבו להתייצב בפני ועדת המומחים.

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 17-04-2664

המערערת טוענת כי ההפניה לתקנוני משמעת במוסדות אקדמיים לא הובאה בבית הדין האזורי, כמו גם הפניה להחלטות של ועדות משמעת. מדובר בהרחבת חזית אסורה שאין לקבלה.

הכרעה

כללי

22. החשיבות של אמירת דברים בשם אומרם מופיעה במקורות חז"ל בפרק קניין תורה, מסכת אבות ו', ז'. שם נמנים ארבעים ושמונה דברים שהתורה 'נקנית' בהם וביניהם – האומר דבר בשם אומרם. ויותר מכך "הא למדת שכל האומר דבר בשם אומרם מביא גאולה לעולם שנאמר (אסתר ב, 22) : "ותאמר אסתר למלך בשם מרדכי..". (ראו דיני ישראל ו "גניבת דברים" והחובה לומר דבר בשם אומרם – אספקטים של זכות היוצרים במשפט העברי ד"ר נחום רקובר תשל"ד (להלן – רקובר)).

על המחדל מלומר דבר בשם אומרם, השתמשו במונח של גזל כעולה מדבריו של רבי יוחנן המובאים במדרש תנחומא: כל מי שאינו אומר דבר בשם אומרם עליו הכתוב אומר (משלי כ"ב 22) : "אל תגזול דל כי דל הוא" (מדרש תנחומא, פרשת במדבר אות י"ב – רקובר בע"מ 97).

על חומרתו של אותו מחדל נכתב בספר שני לוחות הברית לרבי יהושע הלוי הורוביץ: 'גדול שיאמר דבר אמרו ולא יגזול דעת האומר', כי גזילה זו יותר מגזילת ממון... ומה מאוד גדול עבירה זו בעיניו האומר פשט הכתוב בספרו או אשר שמע, ולא מזכיר שם האומר או הכותב (שני לוחות הברית, מסכת שבועות, דף קפ"ב, ב', בד' אמשטרדם שנת תנ"ח; רקובר בעמ' 104).

עוד מצאנו כי "באיסור על 'גניבת דברים' ראו חכמינו הגנה על ערך החוכמה בכללה כי 'המתלבש בטלית שאינה שלו' גורם לכך ש'איך יתרון לחכם מן הכסיל' ו'מיום שקמו 'חכמים, כאלה (גונבי דברים) חכמת חכמים תסרה... והאמת נעדרת ונתעוותו הדינים ונתקלקלו המעשים" (רקובר עמ' 104 – 105, 120).

עמדה זו משקפת זכות מוסרית יסודית שקודמת לשאלות העולות מדיני זכויות יוצרים וקניין רוחני.

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 2664-04-17

23. גם ביאור המילה פלגיאט שמקורה בלטינית יכול לשפוך אור על מהות הפעולה. משמעות המילה היא גניבת אדם כאשר המונח שימש לתיאור של מעשי חטיפה של ילדים ועבדים. אך מהמאה ה-18 המונח מציין ספרותית בלבד.

24. המינוח העברי לפלגיאט הלך בעקבות מקור המונח ומשמעותו והוא נקרא "גינוב". המחקר האקדמי בארץ ובעולם עוסק רבות בתופעה של פלגיאריזם. לדוגמה, ד"ר לאה ברץ וד"ר רוני ריינגולד העתקה בעידן האינטרנט I googled it דו"ח מחקר מוגש למכון מופ"ת, המכללה האקדמית אחווה (2007) [הזמינה](#) [במרשתת](#).

"אם לא חשבת על כך ולא כתבת הכל בעצמך ולא ציטטת או רשמת את הרעיון או המשפט ולא ציינת את המקור ממנו לקחת, זה בוודאי פלגיאט" (lathrop and foss (2000)), עמ' 9 לעבודה).
"פלגיאריזם הוא שימוש מודע או שאינו מודע בחיבור או רעיון שפורסם או שלא פורסם ללא אזכור מפורש של מקור ומחבר החיבור או הרעיון"
(שם בעמ' 9).

25. תופעת הגניבה הספרותית נפוצה במוסדות אקדמיים בעיקר אצל סטודנטים במיוחד בעידן בו הרשת הפכה את המעשה לקל, כאשר בלחיצת מקש וללא מאמץ, מועתק ומודבק טקסט לתוך עבודה. יחד עם זאת, דווקא הרשת היא זו שהפכה את זיהוי הגניבה הספרותית לקלה ומהירה (ראו בעבודה עמ' 10). המוסדות האקדמיים מתמודדים עם תופעת ההעתקה של מקור ללא ציון השם באמצעות הפצת קוד אתי, המסביר את החשיבות בהכנת עבודות מקוריות ובאזכור מקורות. המוסדות האקדמיים בארץ ובעולם רואים בחומרה תופעות של גניבות ספרותיות וזאת החל מהעתקות של עבודות שלמות ועד ציטוטים ללא הבאת מראי מקום. בכל מוסד קיים מערך סנקציות מובנה למקרים שכאלו שהחמורה שבהן מגעת עד הרחקה מהמוסד. המערערת בסיכומיה הביאה דוגמאות לתקנוני משמעת באוניברסיטאות בארץ, אך לא מצאנו מקום להביאם, משזו לא הייתה התשתית העובדתית שהונחה

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 17-04-2664

בבית הדין האזורי. יחד עם זאת, סברנו כי נכון להביא על קצה המזלג את התופעה, שרגליה נטועות עמוק כבר בספרות חז"ל והיא ממשיכה להעיב את השמים גם בימינו וביתר שאת בתחום האקדמי. מכאן נפנה לבחינת החלטת הגף בעניינה של המשיבה, כאשר ראש לכל, נתווה את אמות המידה להתערבות בשיקול דעת של רשות מנהלית.

כללי ההתערבות בשיקול הדעת של רשות מנהלית

26. הלכה מושרשת בפסיקה היא כי בית הדין לא ישים את שיקול דעתו תחת שיקול הדעת של הרשות המנהלית המוסמכת, שלה יש את התבונה, הידע, הניסיון וחופש הפעולה להחליט בנסיבות של כל עניין ולמצוא לו את הפתרון המתאים. שיקול דעת זה טומן בחובו גם את היכולת לבחור בין פתרונות שונים את זה המתאים לה. במקרה כזה בית הדין לא יתערב, גם אם יסבור כי היה בוחר בפתרון אחר. (דנג"ץ 4128/00 מנהל משרד ראש הממשלה נ' הופמן פ"ד נ"ז(3) עמ' 289; ע"ע(ארצי) 6287-10-13, 39850-10-13 משטרת ישראל – פקד האני מדאג'י ואח' (24.6.18)).

27. עם זאת, התגבשו בפסיקת בתי המשפט מספר עילות להתערבות בשיקול הדעת של הרשות המנהלית וביניהן: החובה להפעיל את שיקול הדעת בסבירות, להימנע מאפליה, לנהוג בשוויון בהגינות ולא בשרירות ומשיקולים זרים. לעניין עילת חוסר הסבירות, נקבע כי ההתערבות תעשה במקרים הקיצוניים בהם חרגה הרשות מתחום הסבירות עד שהיא כל כך בלתי סבירה באופן שרשות סבירה לא הייתה יכולה לקבל אותה:

"המשפט אינו אמור לשיקול במאזניים את העמדה של העותרת כנגד העמדה של המשיבים כדי להחליט איזו עמדה סבירה יותר. אין זה תפקידו של בית המשפט, אלא תפקידם של המשיבים, שהרי החוק הקנה להם את סמכות ההחלטה, להם ולא לבית המשפט; במסגרת זאת הוקנה להם שיקול דעת, ושיקול הדעת חל גם על השאלה מהי העמדה הסבירה יותר בנסיבות המקרה..."

בית המשפט אינו מפעיל שיקול-דעת עצמאי, במקום המשיבים, אלא רק מפעיל ביקורת שיפוטית על שיקול-הדעת שלהם. הוא אינו מתערב

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 17-04-2664

בשיקול-הדעת של המשיבים אף אם הוא היה עשוי להפעיל את שיקול-הדעת באופן אחר, אלא רק אם שיקול-הדעת של המשיבים לוקה בפגם משפטי, ובכלל זה פגם של חוסר סבירות שיש בו כדי לבטל את ההחלטה". (בג"ץ 6406/100 בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ נ' התקשורת פ"ד נ"ח (1) 433)

28. ברוח זו, אף נפסק, לא אחת, על ידי בית דין זה, כי בית הדין איננו ערכאת ערעור על החלטות הרשות המנהלית והוא לא ישים שיקול דעתו תחת שיקול דעתה של הרשות המוסמכת, כל עוד פעולת הרשות, שיקוליה והחלטתה נעשו וניתנו בגדר סמכותה על פי דין, באופן ענייני, בסבירות, במידתיות, בהגינות ובתום לב [ראו: תב"ע לח/63-3 ש.א.ש בטחון ימי קרל זינגר בע"מ - הראל, פד"ע י(1) 21 (1978); דיון (ארצי) מט-/3-133, שלום - ברית התנועה הקיבוצית, פד"ע כ"א(1) 262 (1990); ע"ע 1123/00 בית הספר תיכון עירוני - כל ישראל חברים בתל אביב יפו - צויזנר, פד"ע ל"ו, 438 (2001); ע"ע 307/99 אופיר טורס בע"מ - גולדנברג-חייט (15.10.2002); ע"ע(ארצי) 121/99 כהן - מדינת ישראל משטרת ישראל (10.12.2002)].

29. מכאן כי הביקורת השיפוטית על החלטות מקצועיות של רשות מנהלית תעשה בריסון ומתוך הכרה כי לרשות יש את אנשי המקצוע שאמורים לכוון את החלטותיה ולשמש לה מצפן אשר שם לנגד עיניו רק שיקולים ענייניים (בג"ץ 973/08 בן שמעון נ' משרד החינוך (קשרי חינוך ואונסקו) (15.9.2009)). על יסוד הנחות אלו נפנה כעת לבחון את החלטת הגף.

על אותנטיות בהכנת עבודה

30. אין חולק כי האותנטיות של עבודה אקדמית במובנה הרחב נמדדת במקוריותה, בעצם הכנתה על ידי הסטודנט ולא באמצעות העתקתה מן המוכן. על כך הבהיר השופט אור בפרשת מוסטקי: "שקלול הולם של כל השיקולים הצריכים לעניין מצדיק שלילת ההטבות ממי שהתואר האקדמי שקיבל אינו פרי לימודים כהילכתם בין משום שאת מטלות הלימודים לא ביצע כלל, ובין משום שהעבודות שהגיש נערכו על-ידי אחרים, ולמעשה, קיבל את התואר האקדמי במירמה. ביסוד מתן ההטבות עמדה התכלית, שהכול ידעו עליה, שמי אשר

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 17-04-2664

מרבה השכלה וזוכה ביושר בתואר אקדמי מאוניברסיטה זרה המאושר על-ידי ועדת השקילות, זכאי להטבות. כך ירבו בעלי השכלה גבוהה במסגרת עובדי המדינה, והדבר ייתן אותותיו ברמת השירות שתופק מהם. לעומת זאת מי שקונה עבודות בכסף, ובעצם אינו רוכש את אותה השכלה, אשר עמדה ביסוד מתן ההטבות, אינו זכאי להטבות" (בג"ץ 3379/03 **אביבה מוסטקי ו-372 אח' נ' פרקליטות המדינה**, נח(3) 865 (2004)).

חזרה על כך השופטת בייניש בבקשה לפי פקודת בזיון בית משפט בענין מוסטקי עת קבעה כי "אין המדינה מנועה מלבדוק בקשות באופן פרטני, לקיים שימוע לבוגרים, ובוודאי שהיא רשאית לעשות כן אם יש לה בסיס לחשוד בתקפות התואר (בג"ץ 3487/03 **רחל נתן ו-536 אח' נ' משרד החינוך - הגף להערכת תארים אקדמיים** (13.10.2004)).

כך גם נקבע כי כאשר קיימות הוכחות ברורות ומשכנעות ברמה הנדרשת על-פי מבחן הראיה המינהלית, שהתואר הושג בדרכים שאינן הולמות הליך של השגת תואר אקדמי וניתנה ההזדמנות לבוגרים לשכנע כי התארים הושגו בדרכים כשרות, אין מקום לערוך ראיונות אלה פעם נוספת (בג"ץ 4573/05 **אביבה מוסטקי ו 574 אחרים נ' משרד החינוך התרבות והספורט האגף להערכת תארים** (27.05.2007)).

להשלמת התמונה יובהר, כי בבג"ץ לביא, האותנטיות של העבודה באה בנוסף לבחינה אם העבודה הוכנה על ידי הסטודנט. זאת בצד האבחנה בין בדיקה של העבודה מבחינה אקדמית לבין הדרך בה נעשתה שרק באחרון מוסמך הגף לטפל. לכך כיוון פסק הדין כאשר קבע את התנאי הראשון לפיו **עבודת הדוקטורט שבבסיס התואר היא אותנטית והוכנה על ידי המבקש**. בסיפא של תנאי זה צוין כי ביחס לעותר 3 הועלו חשדות בעניין אותנטיות העבודה ועל כן עניינו יבחן באופן פרטני ונפרד.

כלומר, בדיקת הגף צריכה להיבחן לעצם הכנת העבודה על ידי הסטודנט, שאין מדובר בזיוף, שהיא נעשתה בדרך כשרה ושהיא כשלעצמה אותנטיות במובנה הרחב. אך גם אותנטיות במובן צר יותר שמשקף הליך אקדמי נאות כמו לדוגמא במקרה בו מובאים קטעים ממאמרים או ספרים ללא אזכור המקורות. יודגש שוב כי הבחינה מתמקדת בעיקרה בדרך השגת התואר ולא בשאלה אם רמתו האקדמית של התוצר משביעה רצון.

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 2664-04-17

בעניינה של המשיבה, נתן הגף שתי החלטות. הראשונה, ב-15.1.2009 בה נקבע כי בעבודה נתגלתה גניבה ספרותית וכן שהעבודה לא עומדת בסטנדרטים הנדרשים מעבודות דוקטורט באופן שבו נערכה הסקירה המחקרית ניתוח החומר ומתודולוגית המחקר.

בדיקה זו נעשתה בהתאם לכללי ועדת כץ אשר לפיהם נבחנה העבודה הן מבחינה טכנית והן מבחינה אותנטית ורמה אקדמית.

השנייה, לאחר בג"ץ לביא, נבדקה עבודת המשיבה מחדש ביום 24.8.2010 והגף מצא כי אין מקום לקבוע שקילות לתואר לאור הגניבה הספרותית שהוא פגם מהותי באותנטיות של עבודת הדוקטורט.

31. אין חולק כי המשיבה הכינה את העבודה בעצמה ולא מדובר בהעתקה של עבודה. יחד עם זאת מתעוררת שאלת האותנטיות בהיבט של הבאת קטעים שלא בשם אומרים. על מנת להדגים זאת מובאים להלן קטעים מתוך הריאיון בפני ועדת המומחים:

"פרופסור בית הלחמי: בכל אופן, אני מביט בעבודה שלך, אני קראתי את העבודה, את כתבת אותה באיזה שפה?

ד"ר יוחאי: באנגלית.

פרופסור בית הלחמי: את כותבת אנגלית?

ד"ר יוחאי: כן.

פרופסור בית הלחמי: יפה. אז לפי דעתי יש מקום לשיפור באנגלית. למשל, בכותרת. העמוד הראשון מופיעה בו שגיאת כתיב באנגלית.

ד"ר יוחאי: שגיאת כתיב זה משהו אחר (לא שומעים).

פרופסור בית הלחמי: זה לא משהו אחר. זו שגיאת כתיב בכותרת של עבודת דוקטור באנגלית.

...

פרופסור בית הלחמי: יש עוד כמה דברים שרמת האנגלית הולכת ומתדרדרת, ככל שאני קורא יותר. את אומרת שאת כתבת?

ד"ר יוחאי: כן. יש חלקים שתורגמו על ידי מתורגמנית ויש חלקים שאני.

פרופסור בית הלחמי: (לא שומעים) קרה פה דבר מעניין. אני בשלב מסוים פה ראיתי שרמת האנגלית דווקא השתפרה פלאים. איך זה קרה?

ד"ר יוחאי: אני דווקא חושבת שהחלק שהשתפר הוא החלק שלי. אני פשוט עכשיו הסתכלתי.

...

פרופסור בית הלחמי: זה מה שאת נתת. אין לנו חומר אחר. אנחנו יושבים עם העבודה (לא שומעים). אז כמו שאני ציינתי, רמת האנגלית

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 2664-04-17

הולכת ומתדרדרת וקשה מאוד להבין גם, זה יוצר בעיית הבנה. בעמוד 33 למשל, פתאום רמת האנגלית משתפרת ויש כותרת: (לא שומעים) עד עמוד 35.

...

פרופסור בית הלחמי: טוב, בכל אופן, היום נדבר על העבודה שהוגשה לנו. אני שמתני לב לקפיצה בסגנון ואז עשיתי דבר מאוד פשוט, בדקתי ולקחתי משפט מנוסח היטב ושמתני אותו ב-google ואז הגעתי לדבר הזה שממנו הועתקו העמודים האלה. את יכולה לקרוא בעצמך ולראות.

ד"ר יוחאי: אז מה לא בסדר?

פרופסור בית הלחמי: את תסבירי לנו מה לא בסדר בהעתקת עמודים מהאינטרנט לעבודת דוקטורט.

ד"ר יוחאי: אם זה קטע מסוים שמשתלב ומתחבר לדברים שאני כותבת, אז אני לא מבינה מה הקושי, מה הבעיה.

פרופסור בית הלחמי: את לא מבינה מה הבעיה בפלגריזם?

ד"ר יוחאי: לא. העתקתי עבודות? זאת הטענה, זאת ההאשמה כלפיי?

פרופסור בית הלחמי: זו לא האשמה, זו עובדה.

ד"ר יוחאי: טוב, אני.

פרופסור בית הלחמי: את לא מבינה?

ד"ר יוחאי: אני מבינה היטב.

פרופסור בית הלחמי: אז מה את אומרת? אבל הדפים האלה זהים בדיוק לדפים האלה. איך זה קורה? אולי ננסי ווילארד גנבה ממך. האם זה יכול להיות?

ד"ר יוחאי: לא. אני השתמשתי בהרבה מאוד מקורות, בהרבה מאוד ספרים.

פרופסור כץ: אבל את חייבת להגיד שאת מצטטת.

ד"ר יוחאי: נכון.

פרופסור כץ: לצטט בלי שאנחנו נדע שבעצם זה מאמר שנכתב על ידי מישהו אחר.

פרופסור בית הלחמי: אז יש כאן מאמר שמצאנו אותו באינטרנט וכתבת אותו מישהי בשם ננסי ווילארד ואת העתקת 6 קטעים ברצף, ללא שינוי כמעט. היה שינוי אחד, שמתני לב באמת שהיה שם של מחבר, סנרלי, השם הזה אומר לך משהו? זכור לך? אז פה, את משבשת את שמו ועושה ממנו סלארי. אבל חוץ מזה, הניסוח הוא בדיוק אותו הניסוח, והוא ניסוח באמת מוצלח מאוד אבל הוא שייך לגברת ננסי ווילארד ולא לך ואת לא מצטטת אותה, את לא מזכירה את שמה בשום מקום וברור שכאשר את מגישה עבודה אקדמית הדברים האלה אינם מתקבלים על הדעת ואינם מתקבלים בכלל.

...

פרופסור בית הלחמי: אנחנו מדברים רק על איך לעשות עבודה אקדמית.

ד"ר יוחאי: ולכן, חלק גדול מן הדברים שכתובים, ולכן אמרתי שאני כתבתי, הם באמת דברים שבאו ממני ומתפיסת העולם שלי ודברים.

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 17-04-2664

פרופסור בית הלחמי: רגע, אבל אני מתייחס עכשיו למה.
ד"ר יוחאי: ואני לא יכולה לזכור את הדבר. זה חמור בעיני בדיוק כמו
חמור בעיניך.

...

פרופסור בית הלחמי: אבל זה (לא שומעים) נהלי העבודה שלך, עבודה
אקדמית, בשבילך, המושגים שלך על עבודה אקדמית הם לא בדיוק
המושגים שהיינו רוצים להנחיל לתלמידים שלנו ולדעת, היום, כל
תלמיד כבר, לדעתי ולפי המחקרים ואת מצטטת פה, אני חושב שילד בגיל
10 יכול כבר להבין שלהעתיק עבודה של מישהו אחר זה מעשה לא מוסרי
ויש מחקרים על זה, נכון?

ד"ר יוחאי: נכון.

פרופסור בית הלחמי: אז אני מתפלא לראות שמישהי כמוך איננה
חושבת.

ד"ר יוחאי: אין לי מה לומר.

פרופסור בית הלחמי: (לא שומעים).

ד"ר יוחאי: אני פשוט כואבת את הנושא. אני לא יודעת מה קרה עם
הקטע הזה, אני לא מתווכחת, אני רק יודעת.

(לא שומעים)

פרופסור בית הלחמי: את מציגה את זה כרעיונות שלך (לא שומעים)
שלך.

ד"ר יוחאי: זה חמור מאוד. יחד עם זה, כל העבודה היא עבודה שנעשתה
בעמל רב מאוד ועם הרבה מאוד עשייה והבאתי את עצמי לתוך העבודה
הזאת.

פרופסור בית הלחמי: אבל אי אפשר.

ד"ר יוחאי: אני לא יכולה לזכור אפילו. זה דבר חמור, זה כאוב.

פרופסור בית הלחמי: עקרונות מוסריים בסיסיים.

ד"ר יוחאי: אני לא יכולה להתווכח כי יש נתון, אז אני לא יכולה להגיד.

...

פרופסור בית הלחמי: והעבודה שלפנינו היא, כפי שאנחנו אמרנו, לוקה,
בין השאר, בצד המוסרי שלה דווקא. זה מעניין. תודה רבה.

ד"ר יוחאי: חבל מאוד. מצטערת (לא שומעים)."

(עמ' 5 עד עמ' 11 לפרוטוקול)

32. מהפרוטוקול הנ"ל עולה כי השוני ברמת האנגלית, הביא את חברי הוועדה
לבדיקה של קטע הטקסט שרמתו הגבוהה נמצאה חריגה ביחס לשאר העבודה.
קטע זה נלקח ממאמר של כותבת בשם ננסי ווילארד שמתוכו הועתקו 6 קטעים
ברצף.

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 17-04-2664

המשיבה שבתחילה לא ידעה כיצד להגיב לכך, הודתה בהמשך והסכימה כי העתקה כזו ללא ציון המקור הינה עניין חמור. כפי ששנינו קודם, בחינת העבודה לאחר בג"ץ לביא צומצמה רק לעניין האותנטיות במובן של עד כמה התלמיד הכין בעצמו את העבודה. כמובן שבגדר כך נכנס מקרה שבו כל העבודה הועתקה, אך גם גניבה ספרותית במובן של העתקה של קטעים ממקור אחר יש בה כדי לפגוע באותנטיות. זו גם לא מעידה מקרית כפי שהתברר, אלא מספר קטעים שהועתקו מבלי לציין כי מדובר בציטוט. הדרך בה נמצא הליקוי מלמדת עד כמה הליקוי משמעותי בכל הקשור לאופן והדרך של כתיבה אקדמית. זאת כאמור בשונה מהתוכן של העבודה, שאין הוא עומד לבחינת הגף וגם לא לבחינתנו.

33. אישור השקילות לאחר בג"ץ לביא משמעותו עמידה בתנאים מינימליים הנדרשים מעבודה אקדמית. חלק מקיומו של הליך אקדמי נאות הוא העיקרון של אמירת דברים בשם אומרם. מדובר בעקרון רחב, שאופן יישומו מסור לגף ולאנשי המקצוע, אשר רואים בכך גם אמת מידה מוסרית המבטאת "אני מאמין" מושרש וקיים בעולם האקדמי.

בית הדין האזורי סבר שכאשר מדובר בהעתקת מספר קטעים ללא הפניה, אין הצדקה לשלול את ההכרה. דעתנו היא כי לא מדובר בעניין כמותי, אלא ערכי המקרין על אופן הכנת העבודה, ההתייחסות למקורות, האימוץ של כתיבת אקדמאית של אחר והפיכתה לחלק בלתי נפרד מכתובת התלמיד. כל אלו יש בהם כדי ללמד על האותנטיות של העבודה.

34. מבחינה זו לא ניתן לומר כי קביעת חברי הוועדה שמדובר בעבודה שאינה אותנטית, הינה בלתי סבירה עד כדי כך שהיה מקום להתערב ולהפוך אותה. כך או כך, גם אם בית הדין האזורי השתכנע, כי בהחלטת הגף נפל פגם המצדיק את התערבותו, מה שלא קרה, הרי שעל בית הדין היה להורות על החזרת הסוגיה לדיון והכרעה בצרוף הנחיות. בית הדין אינו בעל כישורים אקדמיים המתאימים לבחינה אותנטית של עבודות, ואין מצופה ממנו כי יערוך בדיקה כזו בעצמו.

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 17-04-2664

כפי שניתן לראות מסיכומי התשובה, במסגרת הערעור ערך הגף בדיקה כללית של עבודת הדוקטורט של המשיבה ומצא 14 עמודים מועתקים נוספים. אין כוונתנו לציין זאת כשיקול במסגרת הכרעתנו אלא רק לצורך הנחיצות במקרה המתאים, של החזרת העניין לגף שלו יש את הכלים לבחון עבודות מבחינת אותנטיות ולא לבית הדין.

35. אין בידינו לקבל את טענות המשיבה לפיה אי קבלת התביעה משמעה פגיעה בשוויון. לפי הילוכה של טענה זו. תלמידים אחרים שעבודתם לא נקראה, בעקבות בג"ץ לביא קיבלו אישורי שקילות. לעניין זה עצם קבלת ההטבות שלא כדין אצל אחרים אינה מצמיחה זכות למשיבה לקבלת אותה הטבה. כאשר גם לפי בג"ץ לביא, בחינת אותנטיות העבודה, הוא עניין המסור לשיקול דעת הגף וככל שיש ראיות להעתקה או גניבה ספרותיות, אין מניעה כי העבודה תיבדק מהבחינה הזו בלבד.

דווקא קבלת התביעה היא פגיעה בשוויון אל מול בוגרים שסיימו את הדוקטורט שלהם במוסדות לימוד בארץ, שעבודתם הייתה נבדקת ולו הייתה נמצאת בהם גניבה ספרותית היה עלול התלמיד שלא לקבל תואר, וכמובן לא להיות זכאי להטבות השכר הנובעות מכך (בג"ץ השכלה ותואר).

36. על כן, עבודת דוקטורט כמו כל עבודה אקדמית חייבת להיות טהורה ואותנטית במלואה, במנותק ממעמדה האקדמי. לכך אין קשר אם כותב העבודה יעמוד בפני ועדת מומחים, או לאו, אם כללי ועדת כץ חלים עליו או בג"ץ לביא חל עליו. לגף יש סמכות טבועה לבחון ולבדוק עבודה, אם מתעורר חשד בקשר לאותנטיות שבה, בכולה או בחלקה. במקרים כאלו מחויב הגף גם לשמוע את מגיש העבודה טרם מתן החלטה. דברים אלו נכונים ויפים גם למקרה בו לאחר שאושרה שקילות והתברר לגף כי קיים פגם באותנטיות או שהעבודה לא הוכנה על ידי הסטודנט, אין מניעה לבחון מחדש את האישור בהתאם לשיקול הדעת המקצועי של אנשי הגף.

37. במקרה שלפנינו, כבר בדיון בפני ועדת המומחים נמצא כי בעבודה שכתבה המשיבה נמצאו שישה קטעים שצוטטו ללא ייחוס למחבר. נימוק זה בנוסף

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 17-04-2664

לנימוק הקשור ברמה האקדמית של העבודה שימשו בסיס לדחיית הבקשה למתן שקילות לתואר. בשלב שבו צומצמה הבדיקה רק לאותנטיות, עמדה אותה גניבה ספרותית בעינה והצדיקה את הותרת ההחלטה על כנה.

סוף דבר

38. הערעור מתקבל.

על יסוד החלטת הגף מיום 24.8.2010 ומיום 16.7.2012 המשיבה אינה זכאית לקבל אישור שקילות לתואר הדוקטורט בו היא מחזיקה. המשיבה תישא בהוצאות המערערת בסך 10,000 ש"ח אשר יישאו ריבית והצמדה כחוק מהיום עד התשלום בפועל.

ניתן היום, י"א אלול תשע"ח (22 אוגוסט 2018), בהעדר הצדדים וישלח אליהם.

אילן סופר,
שופט

רועי פוליאק,
שופט

ורדה וירט-ליבנה,
נשיאה, אב"ד

מר עצמון ליפשיץ,
נציג ציבור (מעסיקים)

גברת שרה זילברשטיין-היפש,
נציגת ציבור (עובדים)